

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לאפידמיולוגיה - 65313

תאריך עדכון אחרון 10-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדעי התזונה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: רחובות

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אהרון טרואן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: aron.troen@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני 13:00-15:00 בתאום מראש

מורי הקורס:

פרופ אהרון טרואן
גב רוני לוטן
מר אסף בוך

תאור כללי של הקורס:

. האפידמיולוגיה התזונתית (התיאורית, האנליטית וההתערבותית) נבדלת מאפידמיולוגיה הקלסית של מחלות מדבקות במאפיינים של גודל אפקט צנוע על פי רוב אך משמעותי מאד במכפלת האוכלוסייה, משך השפעה ארוך מאד, חשיפה של כלל האוכלוסייה ל"גורם הסיכון" (כלומר למזון), ניסיון להבין את ההשפעה של העדר גורם סיכון (חוסר תזונתי) לעומת נוכחותו (חיידק, השמנה), ריבוי ערפלנים, התייחסות בעיקר למחלות התפתחותיות וכרוניות, ועוד. אתגרים אלו ואחרים דורשים הבנה מעמיקה במושגי יסוד של האפידמיולוגיה בכלל ויישומם בתזונה בפרט, על מנת לאפשר לתלמיד יכולת להעריך באופן עצמאי את חוזק הראיות לטיעונים הקושרים בין מרכיבים או הרגלים תזונתיים למדדי בריאות.

מטרות הקורס:

1. להקנות ידע וכלים להערכת מדדי בריאות של אוכלוסיות
2. מושגי יסוד בשיטות מחקר הנהוגות באפידמיולוגיה תזונתית
3. להקנות יכולת להבין ולנתח מחקרים באפידמיולוגיה תזונתית, להבין תוצאות סטטיסטיות, לזהות מגבלות עקרוניות של הטיה, ערפול ומגבלות שיטת המחקר

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להכיר שיטות מחקר באפידמיולוגיה תזונתית
- לנתח מחקרים באפידמיולוגיה תזונתית
- להעריך באופן עצמאי את חוזק הראיות לטיעונים הקושרים בין מרכיבים או הרגלים תזונתיים למדדי בריאות.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות ותרגילים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- נושא ותכנים שיעור
- מבוא לאפידמיולוגיה והיסטוריה של אפידמיולוגיה
- 1 פרק Gordis •

מדדים באפידמיולוגיה בכלל ומדדי קשר בפרט:
שיעורי תמותה ותחלואה (mortality and morbidity)

• Gordis פרק 3,4

מדדים באפידמיולוגיה בכלל ומדדי קשר בפרט:

סיכון יחסי, יחס הסיכויים, סיכון מיוחס

• Gordis פרק 12,11

הערכת חשיפה תזונתית: שאלונים, תיקוף וסטטוס ביולוגי

השוואת שאלונים: יומן אכילה, שאלון שחזור מזון של 24 שעות, שאלון תדירות צריכת מזונות

• Willet פרקים 3-6

יתרונות ומגבלות של מדדים ביולוגיים

• Willet פרק 8

שיטות סקר ומבחני סיקור

באפידמיולוגיה קלינית ותזונתית

• Gordis פרק 5

• Willet פרק 6

מבוא לשיטות מחקר אפידמיולוגיות וסיבתיות

Gordis פרק 14

שיטות מחקר באפידמיולוגיה -

מחקרי חתך ומחקרים אקולוגיים (ecological and sectional-Cross)

• Gordis פרק 10

שיטות מחקר באפידמיולוגיה -

מחקרי מקרה-בקרה (control-Case)

• Gordis פרק 10

שיטות מחקר באפידמיולוגיה -

מחקרי עוקבה (Cohort)

• Gordis פרק 9

שיטות מחקר באפידמיולוגיה -

ניסויים קליניים (Trials Clinical Randomized)

• Gordis פרקים 8,7

ערפלנים והטיות

מטה אנליזה וקביעת עמדה-

כיצד קובעים עמדה: גישות להערכת סך כל הראיות האפידמיולוגיות

סדנה כיתתית: דיון ואינטגרציה בין סוגי המחקרים השונים

השלמות ושיעור חזרה מסכם

חומר חובה לקריאה:

1. Gordis, Leon. Epidemiology (5th Edition) electronic text book

הבפר בספריה:

1. Gordis, Leon. Epidemiology 4th ed. Saunders Elsevier, Philadelphia PA, 2009.

2. Willet, Walter. Nutritional Epidemiology (2nd Ed.) Oxford University Press, Oxford UK, 1998.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 20 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

1. נוכחות תסומן בתחילת כל תרגיל. היעדרות דורשת אישור מצוות הקורס
2. כל היעדרות תוריד 1.5 נקודות מ 10 הנקודות עבור השתתפות בתרגיל
3. התרגיל יתבצע בשתי קבוצות קבועות בימי חמישי. חלוקת הקבוצות באחריות צוות ההוראה, אין להחליף בין הקבוצות ללא אישור.
4. לכל תרגול יש לקרוא מאמר. כל תרגול יתחיל בעשר דקות מענה על שאלות בקשר למאמר הנבחר באופן עצמאי על דף. הדפים יועברו למתרגל בסוף השיעור.
5. יש להביא מחשבון לכל שיעור ותרגול.
6. ציון מגן: הבוחן ייחשב כמגן במידה והציון בו יהיה גבוה מהמבחן. מי שלא ניגש לבוחן המבחן הסופי יהווה 90% מהציון.